

Гласачки листићи са општих избора у БиХ коначно су пребројани, одложени у архиве, међу стари папир, већ почели и да мијењају боју, али бирачки избор задржао је исте колорите који су на политичкој мапи ове бивше југословенске републике били и прије 3. октобра.

Иако су први незванични резултати исте вечери изненадили јавност, демантујући аналитичаре који су самоувјерено најављивали убједљивију побједу Милорада Додика и СНСД-а, као и рутинску овјеру новог мандата Харису Силајџићу, детаљније и разборитије сагледавање изборног епилога потврдиће да се заправо мало шта може узети као изненађујуће, а нарочито не као другачије или као нешто ново у политичким односима унутар РС и БиХ. То се прије свега односи на Силајџићев дебакл, умјесто којег ће у Предсједништво БиХ засјести Бакир Изетбеговић, син муслиманског ратног лидера и симбола БиХ какву сновиди апсолутна већина Бошњака, Алије Изетбеговића. Иако је у предизборној кампањи наступао са нешто умјеренијом реториком и тобож мирољубивијих позиција у односу на свог фаворизованог противкандидата, Бакир Изетбеговић је иза себе имао највећу муслиманску партију СДА, очеву идеолошку оставштину и широм отворена врата Исламске вјерске заједнице.

С друге стране, Силајџић је рачунао на стереотип, да ватрени говори против Републике Српске, међународно клеветање њеног руководства и личне заслуге за ослобађање ратног злочинца Ејупа Ганића, могу да му донесу побједу и без посебне кампање. У таквој ароганцији и аутизму превидио је да ће најближи сродник његовог некадашњег шефа с једне, али и власник најтиражнијих новина у БиХ Фахрудин Радончић с друге стране, капитализовати много бољу страначку организацију и ангажованију кампању. Опет, Силајџић је могао да очекује да ће му значајан број гласача окренути леђа дијелом и због афера на локалном плану, али и чињенице да је претходне четири године Република Српска константно јачала на крилима његове политичке искључивости. Такође, могло се очекивати и да ће Жељко Комшић по навици узети значајно парче бошњачког бирачког тијела, како би се наставила досадашња пракса да башчаршијска политика у предсједничком тројцу дјелује са два гласа. Познато је да Хрвати не признају Комшића као свог представника, што због његове страначке припадности пробошњачком СДП-у, што због ноторне чињенице да у његовом политичком дјеловању заиста и нема много тога што би се могло сматрати заступањем хрватских интереса у БиХ.

Ипак, иако је Силајцић поражен, а од Бакира Изетбеговића тек можемо да очекујемо испољавање притајених намјера и праве политичке природе, могло би се рећи да на унутрашњем плану неће доћи до озбиљнијих промјена у међунационалним односима, а да ће, чак и без формалног коалиционог аранжмана, дует Изетбеговић-Лагумџија попунити празнину која је остала иза лидера Странке за БиХ. У прилог таквој тези илустрацију је већ понудио лидер СДП-а Златко Лагумџија који је у интервјуу за лондонски "Тајмс" изразио спремност да се физички супростави Милораду Додику како нови предсједник Републике Српске не би наставио да дијели и разграђује БиХ. Тако је шеф СДП-а већ прекршен у "црвеног Силајцића", а власт РС добила ново страшило за грађане који можда још имају дилему у којем правцу треба водити одговорну националну политику?!

С друге стране, Додик и СНСД су очекивани побједници избора у Републици Српској, али не тако убједљиво као што су најављивали, очекивали и не сразмјерно огромној подршци и залеђини коју су имали користећи републичке и локалне институције, финансије, лобисте, медије, али и отворену подршку званичника Србије. Као предсједнички кандидат Додик је добио тек нешто више од половине гласова, његов страначки колега Небојша Радмановић задржао је мјесто српског члана Предсједништва БиХ за длаку и у фото-финишу извојеваном побједом над Младеном Иванићем, а СНСД је остала краћа за који посланички мандат у Народној скупштини РС. Такав резултат не значи само да убудуће неће моћи самостално и суверено да господаре Републиком Српском, односно да су принуђени да подијеле власт са партијама које, свјесне новог распореда снага, могу извољевати боље позиције - већ и да би Додик морао далековидније да сагледа разлоге оваквог резултата. Јесте да насупрот себе у овом тренутку нема озбиљну опозицију, чију политичку и моралну мимикрију, одсуство програма и идеја су бирачи препознали и казнили, он не би смио да занемари критике које је на рачун његове владавине адресирао значајан број бирача. Прије свега, Додик је можда као премијер и могао да се понаша као лидер најјаче партије, али као предсједник ће морати да обједињује и оличава све грађане РС, све српске политичке опције и више од тога.

И док политичка јавност нагађа ко ће бити нови премијер, какву ће скупштинску већину да окупи, ко ће с ким у коалицију и под којим условима, ових дана се западно од Дрине често цитира Андрићев науч да "тамо гдје престаје логика - почиње Босна"! У сваком случају, нову стару политичку елиту очекују бројна искушења од којих неће зависити само њихова политичка судбина, већ и опстанак Републике Српске. Да ли ће успјети да из најављеног процеса уставних реформи извуче национални ентузијазам и државотворни потенцијал с којим данас располаже, са колико самосвијести и каквим алтернативама иде у загрљај НАТО-а и европских интеграција, али и како да се суочи са неизбјежним економским и социјалним драмама? Дио одговора сазнаћемо у тренутку

Постизборне неједначине у БиХ

Пише: Ђорђе Вуковић
уторак, 19 октобар 2010 21:03

када Додик буде изговарао име будућег мандатара!